

Niceliğe Verilen Önemin Önlenemez Yükselişi

The Unstoppable Rise of the Importance Given to Quantity

Umut AL

Makale Bilgisi / Article Information

Bu makaleye atıf yapmak için / To cite this article:

Al, U. (2023). Niceliğe verilen önemin önlenemez yükselişi. *Bilgi Dünyası*, 24(1), 73-90.
doi: 10.15612/BD.2023.706

Makale türü / Paper type: Görüşler / Opinions

DOI: 10.15612/BD.2023.706

Geliş Tarihi / Received: 17.03.2023

Kabul Tarihi / Accepted: 28.05.2023

Elektronik Yayınlanma Tarihi / Online Published: 10.06.2023

İletişim / Communication

Üniversite ve Araştırma Kütüphanecileri Derneği / University and Research Librarians Association

Posta Adresi / Postal Address: Marmara Sok. No:38/17 06420 Yenışehir, Ankara, Türkiye.

Tel: +90 312 430 03 61; Faks / Fax: +90 312 430 03 61; E-posta / E-mail: bilgi@bd.org.tr

Web: <https://bd.org.tr>

Niceliğe Verilen Önemin Önlenemez Yükselişi

Umut AL*

Öz

Bu yazı birden çok amaca hizmet edebilmesi niyetiyle kaleme alınmıştır. Yazıda, temelde Taşra Üniversiteleri: AK Parti'nin Arka Kampüsü adlı kitabın eleştirisi yapılıyor olsa da, ilgili kesimlerin konunun farklı boyutlarını ciddi şekilde ele alması için küçük de olsa bir katkı sunmak hedeflenmektedir. Öte yandan kitap tanıtımlarının sadece kitapların içindekilerinin okuyucuya aktarıldığı bir yayın türü olmadığını da göstermek niyeti bu metnin ortaya çıkmasına vesile olmuştur. Bu bağlamda oldukça uç bir amaç olarak lisans ve lisansüstü düzeylerde uzun yıllardır verilmekte olan Bilimsel İletişim adlı ders için kitap tanıtımları konusunda ders malzemesi yaratmak da yazının motivasyonları arasında yer almaktadır. Dergi olarak Bilgi Dünyası'nın seçilmiş olması hem bu dergi özelinde kitap tanıtımlarına ilişkin genel görüntüyü sunmak hem de üniversite ve araştırma olgusunun zaman içerisinde içinin nasıl boşaltıldığını potansiyel ilgililere gösterebilmek niyetinin bir parçası olarak kabul edilmelidir. Yazıda kitabın ele aldığı çerçeve ile sınırlı kalmak suretiyle, üniversite kütüphaneleri ile ilgili kısımlar da paylaşılmaktadır.

Anahtar sözcükler: Taşra üniversiteleri, üniversite kütüphaneleri, konformist akademisyenler, kitap eleştirisi.

* Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü, umutal@hacettepe.edu.tr

The Unstoppable Rise of the Importance Given to Quantity

Umut AL*

Abstract

This paper intends to serve multiple purposes. Although the paper is mainly a review of the book titled Provincial Universities: AK Party's Back Campus, it aims to make a small contribution to the relevant parties to seriously consider the different dimensions of the problematics of quality vs quantity. On the other hand, the intention to show that book reviews are not just a type of publication in which the contents of the books are conveyed to the reader has led to the emergence of this text. In this context, creating a course material on book reviews for the course called Scholarly Communication, which it has been taught at undergraduate and graduate levels for many years, is among the motivations of the paper. The selection of Information World as the publication journal should be accepted as part of the intention to present the general outlook of the book reviews in this journal, and to show potentially relevant parties how the university and research phenomena have been undermined over time. In the paper, the parts related to university libraries are also shared within the framework of the book contents.

Keywords: Provincial universities, university libraries, conformist academics, book review.

---

* Prof. Dr., Hacettepe University, Department of Information Management, umutal@hacettepe.edu.tr

Giriş

İlk başta bir kitabı merkeze alarak kitap eleştirisi nasıl olmalıdır sorusunu adresleyen bir çalışma olması niyetiyle başlanan bu yazı, sonrasında nicelik temelli politikalara yönelik bir görüş yazısına dönüşmüştür. Bu bağlamda hem kitap eleştirisi, hem görüş yazısı, hem de daha önce yapılmış kitap eleştirileri ile ilgili kimi verileri sunması nedeniyle tür olarak bir niteleme yapmak oldukça zorlaşmıştır. Bir araştırma makalesi olmayan bu yazı tam anlamıyla bir kitap eleştirisi de değildir. Bu yüzden yazının birden çok amaca hizmet etme niyeti olduğunu ve kategorik olarak tek bir yazı türü başlığı altında değerlendirilmesinin mümkün olmadığını en baştan belirtmek gerekir.

Yazıda genel hatlarıyla *Taşra Üniversiteleri: AK Parti'nin Arka Kampüsü* (Tekerek, 2023) adlı kitabın içeriği ele alınmaktadır. Kitabın düşündürtükleri üzerinden değerlendirmeler yapılırken olabildiğince objektif olunmaya çalışılsa da, bu satırları kaleme alan kişinin Türkiye'deki üniversitelerin en az yarısında fiziki olarak bulunmuş olduğu, diğer yarısındaki üniversitelerde bulunan kişilerle de farklı şekillerde (sempozyumlar, proje değerlendirme toplantıları vb.) temas ettiği bilgisi dikkate alınarak okuma yapılmalıdır. Kitap eleştirilerinde objektif olmak, potansiyel okuyucuyu doğru yönlendirmek açısından önemlidir ve yazının ilgili yerlerinde de bu ilke gözetilmeye çalışılmaktadır. Öte yandan bu metindeki bazı kısımlarda, yazarın üniversitelere yönelik gözlem ve deneyimleri de içeriğe yansımıştır. Yazı bu yönüyle de, çoğu zaman kitap eleştirisi sınırlarının dışına çıkıp konuyla ilgili görüş sunma tarafına geçmektedir.

Bu eleştiri/görüş yazısı yer yer kitaptaki bazı argümanlara yönelik itirazları gündeme getirir de özünde kitabın ana fikrine katılmaktadır. En sonda söylenilecek şeyi en başta söylemek gerekirse, bu yazı; kitapta ele alınan konuyu bir adım öteye taşıyarak, sorgulanması gerekenin sadece taşra üniversiteleri olarak nitelenen üniversiteler olmadığını, genel olarak yükseköğretim sistemimizin mercek altına alınmasının önemini vurgulamaktadır. Merceğe bakan kişilerin de siyasi saiklerle değil, bilimi temel alan şekilde hareket etmesi, gelecek adına son derece önemlidir. Devletin en yetkili makamları tarafından üniversitelerin siyaset üstü kurumlar olması gerektiği vurgusu (örneğin, Sezer: Üniversiteler..., 2003) sıklıkla yapılıyor olmasına karşın, ne yazık ki birçok yapıda (örneğin, Yükseköğretim Kurulu) ve uygulamada (örneğin, üniversite rektörlerinin atanma biçimi) siyasetin etkisi derinden hissedilmektedir.

Eleştiri ya da görüş yazıları yazmak yapısı ve kavramsal arka planı kaynaklı olarak oldukça zordur. Örneğin, Güncel Türkçe Sözlük (Türk Dil Kurumu, 2022) "eleştiri" sözcüğünü şu üç farklı şekilde tanımlamaktadır: 1- "Bir insanı, bir eseri, bir konuyu doğru ve yanlış yanlarını bulup göstermek amacıyla inceleme işi, tenkit" 2- "Bir edebiyat veya sanat eserini her yönüyle değerlendirerek anlaşılmasını sağlamak amacıyla yazılan yazı türü, tenkit, kritik." 3- "Özellikle bilginin temellerini ve doğruluk durumunu inceleme, sınama, yargılama". Eleştiri sözcüğü günlük kullanımda daha sık olumsuzluk ifadesi

şeklinde algılanmaktadır. Oysa eleştirmek ya da kritik etmek aynı ürün için hem olumlu hem de olumsuz noktaların ortaya konulabilmesini sağlamaktadır. Ancak, Türkiye’de bu kavramsal karmaşanın aşılması büyük olasılıkla sosyo-kültürel nedenlerden dolayı çok kolay görünmemektedir.

Bu yazı kapsamında zaman zaman farklı kaynaklardaki verilere de yer verilmektedir. Ancak üniversiteler ile ilgili -özellikle de karşılaştırmaya dayalı- verileri elde etmek sanıldığı kadar kolay değildir. Üniversitelerin resmi web siteleri ile üniversitelerin tamamının merkezi olarak yönetildiği Yükseköğretim Kurulu kimi zaman tutarlılığı tartışmalı verilere ev sahipliği yapabilmektedir. Sınırlı sayıda üniversiteye ait veriler üzerinden genelleme yapılmasının problemlili olabileceği gerçeğinin yanı sıra, üniversitelere ait verilerin tutarsızlığı da yapılan çalışmalar açısından ciddi sınırlılıklara sebebiyet vermektedir.

Kitap Tanıtımları/Eleştirileri (Book Reviews) Hakkında

Kitap tanıtımları bilimsel iletişimde önemli yeri olan bir türdür. Özellikle sosyal bilimler ile insani bilimlerde bilgi aktarımına yönelik olarak kitapların oynadığı rol oldukça büyüktür. Örneğin, 5 Şubat 2023 tarihinde yapılan tarama sonuçlarına göre, *Science Citation Index Expanded* üzerinde 1945-2023 yıllarına ait 291.997 kitap tanıtımı bulunurken, 1956-2023 arasında *Social Sciences Citation Index (SSCI)* kapsamında 2.0004.268, 1975-2023 arasında *Arts & Humanities Citation Index* içerisinde 2.318.911 kitap tanıtımı dizinlenmektedir (Clarivate Analytics, 2023). *WoS*’un çekirdek dizinleri arasında yer alan üç farklı dizindeki yıl aralıkları farklı olsa da yoğunluğun hangi kısımda olduğu açık bir şekilde görülmektedir.

Sosyal bilimler ve insani bilimlerde diğer alanlara kıyasla kitap tanıtımları daha ağırlıklı olarak literatürde yer alıyorsa da, hem kitapların daha geniş kitlelere ulaşabilmesi hem de içeriğin konuya yakın kişiler tarafından farklı bir gözle ele alınması bakımından kitap tanıtımları özel bir doküman türüdür. Günümüzde git gide daha yapısal bir görünüme (örneğin, IMRaD yapısı) sahip olan araştırma makalelerinin aksine, kitap tanıtımlarının görece olarak daha az yapısallık barındırması değerlendirme yapanların (örneğin, editörlerin) işini zorlaştırmaktadır. İncelenen kitap tanıtımlarında ele alınış açısından ciddi çeşitlilik olduğu gözlenmektedir. Öte yandan kitap tanıtımlarına yönelik çeşitli formül önerileri de sunulabilmektedir. Örneğin, bu önerilerden birinde (Lau, 2022, s. 243) üç temel aşamaya yer verilmektedir: Özet, övgü ve eleştiri. Ne yazık ki Türkiye’deki bilgin bilim dergilerinde kitapların özetleri kitap tanıtımlarının temelini oluşturmakta, övgü ile eleştiri ya yapılmamakta ya da yapılsa bile iyi örnekleri görebilmek adına ciddi çaba sarf etmek gerekmektedir. Bu bağlamda kitap tanıtımları, kitapların içindekilerinin aktarıldığı iletişim ürünleri olarak görülmemelidir. Kitap tanıtımını yapan kişinin kitabın içindekiler bölümünü okuyucuya sunmanın ötesinde, çalışmayı kritik edecek şekilde ele almasının önemi büyüktür. Elbette, bunu söylemesi kolay ama yapması

zordur. Ne yazık ki bazı kitap tanıtımları kitapların okunmadan yazıldığı izlenimini bile verebilmektedir. Birçok yayınevi kitapların içindekiler kısmını hâlihazırda zaten kamuoyu ile paylaşmaktadır.¹

Bu yazı kapsamında *Bilgi Dünyası*'nın yayın hayatına başladığı tarihten günümüze değin üretilmiş tüm kitap tanıtımları incelenmiştir. *Bilgi Dünyası*'nda 2023 yılına kadar 83 kitap tanıtımı yapıldığı görülmektedir. Bunların %92'sinde kaynakça bulunmamaktadır. Sadece yedi kitap tanıtımında kaynakça vardır. İncelenen kitaplara dahi atıf yapılmamış olması ilginçtir. Atıf yapılan kaynak sayısının birden fazla olduğu kitap tanıtım sayısı ise ikidir (birinin kaynakçasında iki diğerinde üç çalışma olmak üzere). Yukarıda paylaşılan verilerden hareketle, *SSCI* kapsamındaki iki milyonu aşkın kayıt arasında en fazla kitap tanıtımının yer aldığı derginin *Library Journal* olduğunu belirtmek gerekir (dergideki kitap tanıtımı sayısı 143.569). Bununla birlikte *WoS* kategorilerine göre en fazla kitap tanıtımı yayımlanmış dergiler sırasıyla tarih (History), politik bilimler (Political Science) ile bilgilim ve kütüphane bilimi (Information Science & Library Science) kategorilerinde yer almaktadır (Clarivate Analytics, 2023). Tek tek incelenmemiş olsa da, *WoS* verilerinden gözlenebildiği kadarı ile *Library Journal*'da yer alan kitap tanıtımlarında kaynakçası olmayan kitap tanıtımına rastlanmamıştır. Öte yandan *SSCI* kapsamındaki Türkiye adresli kitap tanıtımlarının tamamı tek tek incelenmiş ve 1678 kayıttan sadece iki tanesinde kaynakça olmadığı tespit edilmiştir. Söz konusu kayıtların dörtte birinden fazlasında ise iki ve üzeri kaynak kullanımı söz konusudur (ortalama: 2,1; ortanca 1,0; standart sapma 3,1; maksimum: 42).

Kitap tanıtımı yapılacak eserin seçimine özen gösterilmesi, yazılı olmayan ama dikkat edilmesi gereken konular arasında yer almaktadır. Eleştiri yazısında tanıtımı yapılan kitabın hangi yönlerden okuyucu kitlesinin ilgisini çekebileceğine yönelik ipuçlarının bulunması potansiyel okuyucular açısından değerlidir. Kitap üzerine daha önce yapılmış kritiklerin bir tekrarının olmamasına da dikkat edilmelidir. Bu bağlamda kitabın yayımlanma tarihi ile kitap eleştirisinin yapıldığı tarih arasında uzun bir süre geçmemesi beklenebilir. Bir noktada, içerik açısından kimi önemli kitaplar için istisnai durumlar söz konusu olabilir. Ancak kitap eleştirilerine yönelik beynelmilel örnekler söz konusu sürenin oldukça kısa tutulduğunu göstermektedir.

Bilgi Dünyası'nda genel görünüm, kitabın yayımlanması ile dergide yer alması arasında çok uzun süreler geçmediği yönündedir. Birkaç kitap tanıtımı yazısında, kitabın yayımlandığı yıl ile değerlendirmesinin *Bilgi Dünyası*'nda yer alması arasında yedi-sekiz yıllık farkların olduğu gözlenmektedir. Öte yandan *Bilgi Dünyası*'nda yayımlanan kitap tanıtımlarının bir kısmını bildiri kitapları ve çeviri eserler oluşturmaktadır. Orijinali İngilizce olan kimi kitaplara ait kitap tanıtımlarının ise orijinalinin yayımlanmasının üzerinden oldukça fazla zaman geçmesine rağmen okuyucunun dikkatine sunulmuş

¹ *Taşra Üniversiteleri: AK Parti'nin Arka Kampüsü* adlı kitabın içindekiler kısmına <https://iletisim.com.tr/Images/UserFiles/Documents/Gallery/tastra-uni.pdf> adresinden erişim sağlanabilir.

olması dikkati çekmektedir. Öznel bir değerlendirme olarak nitelendirilebilmesi muhtemel olmakla birlikte, ne yazık ki dergideki birçok kitap tanıtımının, değerlendirilmesi yapılan kitap üzerine eleştiri niteliğinde söylediği şeylerin oldukça sınırlı olduğu gözlenmektedir. Kitapların içinde yüzeysel olarak ne olduğunun dışında, bilgi sunan kitap eleştirilerinin azınlıkta olması düşündürücüdür. Literatürde farklı disiplinlerde, kitap tanıtımlarında dikkat edilmesi gereken konuları adresleyen çok sayıda çalışmanın (örneğin, Hérubel 2020; Lee, Green, Johnson ve Nyquist, 2010) mevcut olduğu bilindiğinden kitap tanıtımı yapma niyeti olan kişilerin, öncelikli olarak söz konusu kaynakları özenli şekilde gözden geçirmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.

Değerlendirmesi Yapılan Kitap ve İncelediği Üniversiteler Hakkında Genel Bilgiler

Taşra Üniversiteleri: AK Parti'nin Arka Kampüsü başlıklı kitap ciddi bir emek ürünüdür. Kitabın yazarı Tuğba Tekerek kitabın yazılmasının sekiz yıl sürdüğünü belirterek başladığı teşekkür kısmında, önce taşra üniversiteleri üzerine bir yazı dizisi olarak düşündüğü çalışmanın kitaba dönüşmesinde kitabın editörü Tanıl Bora'nın etkisini vurgulamaktadır. Bu kitabın doğum süresi, günümüzde birkaç ay içerisinde çağrısı yapıp basılan ve akademik nitelikte olduğu iddiası taşıyan kitapların yanında, karşılaştırılabilirlik sınırlarının dışına taşan oldukça uç bir örnek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kitabın farklı temaları ve olayları içeren 27 alt bölümden oluştuğu söylenebilir. Ancak bu içindekiler kısmına bakılarak yapılabilecek yüzeysel bir değerlendirme olacaktır. Çalışmanın üniversitelerde kadrolaşma, kadınlar, Kürtler, din gibi konulara ayrı bir önem atfettiği değerlendirmesinde de bulunulabilir. Ancak bu da kitapta bu konulara ayrılan nicel bant genişliğini öne çıkaran bir yaklaşım olur. Açıkçası bu kitap, bölüm bölüm ele alınacak bir eser değildir. Ayrı ayrı okunduğunda birbirleriyle ilgisiz gibi görünen ancak, çok yakından ilişkili olan konuların harmanlanması sonucunda ortaya çıkmış bir üründür. Kitabın yazarının gazeteci olmasının mülakatlar temelinde bir içerik oluşmasında etkisinin olduğu anlaşılmaktadır. Bir diğer belirtilmesi gereken nokta, bu kitabın bir akademik ürün şeklinde değerlendirilmemesi gerektiğidir. Arkasında saha araştırmasına dayalı ciddi emek olan bir gazetecilik ürünü şeklindeki bir niteleme kanımızca daha uygun olacaktır. Kitap bir taraftan çalışma kapsamında 150'den fazla kişi ile gerçekleştirilen görüşmeler temelinde yapılandırılırken, diğer taraftan gazete haberleri, üniversitelerin resmi web siteleri, akademik yazılar ve sosyal medyadan da yararlanmaktadır. Bu bağlamda, özellikle gazetelere yönelik haber içeriklerinin siyasi olarak birbirine zıt yapılardan geldiğini de belirtmek anlamlı olacaktır.

İletişim Yayınlarından çıkan kitap beş ayrı şehirdeki şu beş üniversiteyi kapsamaktadır: Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Bingöl Üniversitesi, Giresun Üniversitesi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi ve Yalova Üniversitesi. Söz konusu üniversiteler 2006-2008 yılları arasında

kurulmuş olan 41 ildeki 41 üniversiteden beşidir. Temelde, kitabın kapsamını bu beş üniversite oluşturmuş olsa da, çalışmaya Munzur Üniversitesi sonradan eklenmiştir. Başka üniversiteler ve şehirler ile ilgili de (örneğin, Düzce, Kahramanmaraş gibi) yer yer anekdotlar aktarılmaktadır. Tablo 1’de kitabın omurgasının oluşmasına kaynaklık eden beş üniversitenin resmi web sitelerinden elde edilen bilgilere yer verilmektedir. Söz konusu bilgiler 30 Ocak 2023 tarihi itibarıyla alınmıştır ve kitaba konu olan üniversitelerin güncel istatistiklerini içermektedir.

Tablo 1

Kitap Kapsamındaki Beş Üniversiteye Ait Bilgiler

Üniversite	Kuruluş tarihi	Öğrenci sayısı	Mezun sayısı	Akademik personel sayısı
Ağrı İbrahim Çeçen	17.05.2007	12.946*	22.343	486*
Bingöl	29.05.2007	16.890	27.031	708
Giresun	01.03.2006	27.029	49.638**	1022
Kilis 7 Aralık	29.05.2007	~11.000	22.908	~500
Yalova	31.05.2008	16.974	24.584	661

Kaynaklar: Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, 2023a, 2023b; Bingöl Üniversitesi, 2023a, 2023b, 2023c; Giresun Üniversitesi, 2023; Kilis 7 Aralık Üniversitesi, 2023a, 2023b; Yalova Üniversitesi, 2023a, 2023b

* Strateji Daire Başkanlığının 2021 yılı başında yayımladığı 2020 yılı idare faaliyet raporuna dayanmaktadır.

** 2006-2019 yılları arasındaki mezun sayısıdır.

Tablo 1’deki sayılar sadece kitaba konu olan beş üniversitenin potansiyel etki alanını yüzeysel şekilde gösterebilmesi adına dikkat çekicidir. En yaşlısı 2006 doğumlu olan üniversitelerin akademik personel başına düşen öğrenci sayılarının birçok üniversiteye kıyasla görece olarak daha yönetilebilir durumda olduğunu söylemek olanaklıdır. Üniversitelerin sunmuş olduğu istatistiklere göre; kitabın konu edindiği beş üniversitede akademik personel başına 22-27 arasında öğrenci düşerken, tüm üniversiteler üzerinden yapılan değerlendirme, akademik personel başına 45 öğrenci düşüğünü ortaya koymaktadır (toplam öğrenci sayısı: 8.296.959, toplam öğretim elemanı sayısı: 183.594).² Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sisteminden (YÖK, 2023a) 1 Şubat 2023 tarihinde elde edilen istatistiklere dayanan bu veriler kitapta yer alan “tek kişilik dev kadro” (Tekerek, 2023, s. 37), “tüm dersler hocası” (Tekerek, 2023, s. 47) gibi nitelermelerin başka üniversitelerde de sıklıkla görülmekte olduğu izlenimi yaratmaktadır. Kitapta, söz konusu nitelermeler bir öğretim elemanının çok sayıda ve birbirinden çok farklı uzmanlıklar gerektiren konularda derslere girmesi anlamında kullanılmaktadır. Akademisyenin vasıfsız bir işçiye dönüşümünün vakıf üniversiteleri özelinde ortaya konduğu bir çalışmada (Vatansever ve Yalçın, 2015, s. 128-129) da, “ne ders olsa verilir”

² Kitapta da dikkat çekildiği üzere, sekiz milyonu aşkın üniversite öğrencisinin en az 2,4 milyonu pasif açık öğretim öğrencisi konumundadır (Tekerek, 2023, s. 31) Bu nedenle öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayılarına kuşkuyla bakmakta yarar vardır.

yaklaşımının, "...bir kitabı oku, çalış, anlat" şeklinde empoze edilerek normalleştirme çabası aktarılmaktadır. Ne yazık ki gerekli altyapı oluşturulmadan açılan üniversitelerin ve bunlara bağlı programların niteliği önceleme çok fazla iyimserlik gerektirmektedir.

Sorular ve Cevaplar

Çalışmada kimi zaman cevabı kolay, kimi zaman da oldukça zor ya da net olmayan birçok soru gündeme getirilmektedir. Bu kısımda bazı sorulara yer verilmekte ve kitabın verdiği cevaplar ile birlikte yorumlar yapılmaktadır.

Kendi ifadesiyle yazar, araştırmaya başlarken "Eğitimin niteliği nasıl?", "Kampüs hayatında neler var?", "Akademisyenler kimler?", "Ne tür akademik çalışmalar yapılıyor?" gibi sorulardan yola çıkmıştır (Tekerek, 2023, s. 26). Söz konusu sorulara yanıt daha çok öğrencilerin gözünden verilirken, içeriğe akademik personelin ya da üniversite yöneticilerinin katkısı sınırlı kalmıştır. Yazar, özellikle üniversite yöneticilerine ulaşma yolunda çaba sarf etmiş olsa da -yüksek olasılıkla kendi dışındaki nedenlerden dolayı- bu konuda başarılı olunduğu söylenemez. Aslında, konuların muhataplarının görüş bildirmek konusunda gönülsüz olmamalarının başlıca nedenleri arasında, üniversite sisteminde yıllar içinde şeffaflığın ve hesap verebilirliğin git gide daha geri planda kalması, genele hâkim olan "bana dokunmayan yılan bin yaşasın" yaklaşımının yer aldığı düşünülmektedir. Kitaptaki ilk bölümün başlığına yansıyan ve üniversiteyi üniversite yapan değerler arasında yer alan "heyecan, merak, itiraz" ne yazık ki yerini düşünmeden işini yapma ve itaat etmeye bırakmaktadır. Belki de işte bu nedenle, ilk kısmın sonunda ülkenin üniversitesizliğe doğru gittiğinden söz edilmektedir (Tekerek, 2023, s. 28).

Peki 1 Şubat 2023 tarihi itibarıyla 208 üniversitenin olduğu (YÖK, 2023b) bir ülkede nasıl olur da "üniversitesizlik"ten söz edilebilir! Bu sorunun yanıtları kitabın içerisinde bazen doğrudan bazen satır aralarında verilmektedir. Eğer yetkililer sayıları şişirme çabasıdaysalar, kontenjanlar boş kalmaması diye uygulamalar sürekli değiştiriliyorsa, eksi netlerle üniversitelerin programlarına yerleşenler tek tük örneklerin dışına çıkıyorsa, bazı programlarda öğrenci sayısı bir elin parmaklarını geçmezken bazı programlarda bir öğretim elemanı haftada 39 saat ders verip 10 farklı dersi layıkıyla yürütebileceğini düşünüyorsa, öğrencilere sınav soruları önceden verilebiliyorsa, okul binalarının ikinci öğretime uygun olmadığı öğretim faaliyetleri başladıktan üç yıl sonra fark ediliyorsa, bu koşullarda gerçekten adı olan ama özü olmayan bir yapıdan bahsedilebilir.

"Taşrada üniversite açılmalı mı?" sorusuna verilen yanıtların ise ciddi bir akademik araştırma gerektirdiği açıktır. Görüşler dışındaki neden sonuç ilişkisine sahip, test edilebilirliği olan, gerekçeleri sağlam verilerle de desteklenebildiği takdirde, kitapta öğrencilerin önemli kısmının belirtmiş olduğu "hayır, açılmamalı" ifadesi politika yapımcıların uygulamalara yön verirken göz önünde bulundurması gerekli bir durum

olarak karşımıza çıkacaktır. Yerel ekonomiye canlılık getirmek ya da yeni kadrolar aracılığıyla istihdam yaratmak gibi gerekçeler ne üniversitelerin ne de fakülte, yüksekokul gibi yapıların açılması için yeterli bir koşul olarak kabul edilemez. Zaten bilimin öncelendiği ülkelerde de bunun bir benzeri bulunmamaktadır. Ne yazık ki üniversitelerimiz ile ilgili alınan pek çok karar, beynelmilel uygulamalardan da ciddi şekilde farklılık arz etmektedir. Bunun örneklerinden bir tanesi üniversitelerin bölünmesidir. Dünyada üniversitelerin güç birliği yapması ve hatta birleşmesine yönelik uygulamaların (Barrier ve Musselin, 2016; Öquist ve Benner, 2015) mantığı anlaşılardan ülkemizde 18 Mayıs 2018 itibariyle yayımlanan Yükseköğretim Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (2018) ile bazı üniversiteleri bölme kararı verilmiştir. O dönemdeki tasarı aşamasındaki tartışmalar hatırlanacak olursa, üniversiteleri bölme kararının temel gerekçelerinin çok da ayağı yere basan gerekçeler olmadığı açıktır. İlginçtir, ortaya konan gerekçelerden biri “aşırı büyüme” olarak nitelendirilmektedir (Üniversitelerin bölünmesinin.., 2018). Bu noktada en başta sorulması gereken soru üniversitelerin aşırı büyümesine kimler, neden izin verdi? olmalıdır. Kimler ve neden temelli benzer soruların sayısı artırılabilir. Örneğin, 15 Temmuz 2016’dan sonraki ilk Kanun Hükmünde Kararname ile (Olağanüstü Hal... , 2016) kapatılan 15 vakıf üniversitesini kimler, neden açtırdı? Üniversitesizlikten uzaklaşabilmek, bu tip soruların sayılarını artırıp, yanıtlarını siyasetten uzak ve akademik ilkeler çerçevesinde verebildiğimiz ölçüde mümkün olacaktır.

“Kütüphane Üniversitenin Kalbidir”!

Cumhuriyetin 75. yılında üniversitelerimizin bilgiye erişim ortamlarına yönelik kaleme alınan bir değerlendirme yazısında (Çakın, 1998, s. 56-57) “... üniversitenin kalbi olarak tanımlanan kütüphanelerin üniversitelerimizle olan ilişkisinin... göstermelik olmaktan öteye geçemediği...” saptaması yapılmaktadır. Cumhuriyetin 100. yılında durum acaba daha vahim bir hâl mi almıştır sorusunun cevabına yardımcı olabilecek nitelikteki ifadeler herhangi bir yorumda bulunmadan kitaptan sayfa numaraları da verilerek aşağıda sunulmaktadır:

- “Halkla İlişkiler Şube Müdürü’nü Bilecik Valisi’nin ricası üzerine, Strateji Daire Başkanı’nı Eski Yalova Valisi’nin önerisi ile, Kütüphane Daire Başkanı’nı ismini hatırlamadığı siyasi bir kişinin tavsiyesi üzerine” (Örgüt mensubu olduğu gerekçesi ile yargılanan bazı kişilerle ilgili Yalova Üniversitesi Kurucu Rektörü Niyazi Eruslu’nun savunmasına dayanan ifadelerden aktarılan cümleler sayfa 157)
- “Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi (AİÇÜ) ise kütüphanesi, camisinden sonra yapılmış bir üniversite olarak, bu bölümde özel bir yeri hak ediyor. 2007 yılında kurulan üniversitede cami inşaatı 2013 yılında tamamlandı. Kütüphanenin yapılması ise 2016 yılını buldu. Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi ana kampüsünde tam dokuz yıl boyunca kütüphanesiz eğitim verdi” (sayfa 303).

- “Bir üniversitenin tam dokuz yıl boyunca kütüphanesiz eğitim vermiş olması başlı başına bir skandal değil mi?” (sayfa 304).
- “Bir üniversite rektörünün inşa edilmekte olan bir kütüphaneden gururla bahsedip ‘bölgenin en büyük kütüphanesi’ olacak dediğini hiç duymadım” (sayfa 306).

Anlaşılan o ki, bir Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanının atanması için siyasi bir kişinin tavsiyede bulunması yetebiliyor ya da üniversitenin kütüphanesiz olarak hizmet verebiliyor olması çok da garipsenmiyor. Böyle olunca da üniversitenin kalbi nitelemesi kütüphaneler için anlamsız ve 25 yıl önce ifade edildiği gibi göstermelik olmaya devam ediyor.

Konformist Akademisyenlerin Etkisi

Kitabın umut verici kısımlarından bir tanesi, “Altın gelen değişim: Genç akademisyenler” başlığını taşıyor. Ancak kitabın diğer alt bölümlerine göre oldukça kısa tutulan bu bölümde de kitabın geneline hâkim olan üniversitelere yönelik can sıkıcı nitelikte ifadeleri bulmak mümkün. Dikkat çekici nitelemeler arasında, “akademik yozlaşmanın çeperini genişletmesi”, “tehlikeli dönüşüm”, “umutsuzluk” gibi söylemler yer alıyor. Açıkçası gözlemlerim, tabandan gelmekte olan genç akademik kadronun umutsuzluk ya da umut vaat etmesi için henüz yeterli donelerin olmadığına yönelik. Umutsuzluğun en temel nedeni, bu kişilerin önemli bir bölümünün görenek ve öğrenerek yetişiyor olması. Peki, neyi görüyorlar ve öğreniyorlar? Beynelmilel olarak kabul edilemeyecek şeylerin üniversitelerde normal olarak kabul edildiğini öğreniyorlar. Liyakat, adalet, saygı gibi anlatmaya çalışıldığında sayfalara sığmayacak derinlikteki kavramların içinin nasıl boşaltıldığını görüyorlar. Üniversiteler hem bunları görüp vazgeçenlerle hem de bu duruma isyan edip mücadele etmeye çalışanlarla dolu. İşte umut verici kısmı da ikinci gruptakiler oluşturuyor. İkinci gruptakilerin oranından çok, etki alanının ne düzeyde olduğu daha önemli. Çünkü, Türkiye’de üniversiteler -ne yazık ki- çoğulcu olarak yönetilmiyor. Ya bu durumu değiştirmek ya da mevcut durumu kabul edip avantaja çevirebilmek gerekiyor. Ancak gerçekçi bakmak gerekirse, bu durumu değiştirmek kısa sürede pek olanaklı görünmüyor.

Zaman gösterdi ki; Türkiye’de kim iktidar olursa olsun iktidar olmadan önceki söylemi üniversitelerin özerkliği üzerine kurulu. Her dönem vaat edilen ama iktidara gelindiğinde unutilan bu konunun siyasi otoritelerce değiştirilebileceğini ummak yerine, üniversiteyi üniversite yapabilmek, “metrobus üniversitesi” (Tekerek, 2023, s. 32) ya da “outlet üniversite” (Tekerek, 2023, s. 75) gibi tanımlamaları tarihe gömmek için çabalamak gerekiyor. Belki de üniversitelere hâkim olan “tek kişi” zihniyetinin (ki bu kimi zaman Cumhurbaşkanı, kimi zaman YÖK Başkanı, kimi zaman Rektör, kimi zaman Dekan, kimi zaman Bölüm Başkanı olabilir) değişmesini beklemek yerine, hesap verilebilir bir yapı kurmak üzerine çalışmak daha uygun olabilir. Sistemi herhangi bir

şahsi çıkar gütmeyen ve mahir ellere teslim edemiyorsak en azından yapılmakta olan yanlışları -bu kitabın da belli ölçüde yaptığı gibi- güçlü şekilde haykırabiliriz.

Haykırışların anlam kazanabilmesi için temele bilimi koymamız gerekiyor. Ancak bu tek başına yeterli olmayabilir. Üniversitelerin daha iyi bir noktaya gelebilmesi için konformist akademisyenlerin sayısının da minimumda olması elzem. Çünkü suya sabuna dokunmayan, akademisyenlik dışında herhangi bir iş yapma olasılığı bulunmayan ya da yaptığı işi iyileştirme çabasına girişmeyen konformist akademisyen tipi, zehirli sarmaşık misali üniversiteleri sarıp sarmalıyor ve bir noktada bir şey yapmaya hevesli kişilerin de hareket alanını daraltıyor. Konformist akademisyen sayısının artışıyla her ile bir üniversite uygulamasının da çok önemli katkısı var. Çünkü her ile bir üniversite uygulaması niceliği ön plana alan ve ne yazık ki niteliği göz ardı eden bir yaklaşımın ürünü.

Kitapta her ile bir üniversite politikası ile ilgili üzerinde çok da tartışılmayan bir konu var. O da, her ile bir üniversite yaklaşımının temellerinin AK Parti öncesine dayanıyor olması. Örneğin, Türkiye’de 1992 yılına kadar açılan üniversite sayısına yakın sayıda yeni yükseköğretim kurumu, altyapı ve öğretim elemanı planlaması yapılmadan 11 Temmuz 1992 tarih ve 3837 Sayılı Kanun ile bir günde kuruldu (Kaynar ve Parlak, 2005, s. 29). 1992 yılının, Türk yükseköğretiminde üniversite sayısında görülen büyüme açısından bir dönüm noktası olduğu kayıtlara geçmiştir (Günay ve Günay, 2011, s. 2). Bu kararın arkasında ise dönemin DYP-SHP koalisyonu bulunmaktaydı (Kaynar ve Parlak, 2005, s. 29). Bu kronolojik saptama, bugün karşılaşılan sorunların sadece sınırlı bir dönem ile ilgili olmadığına ışık tutması açısından önemli. Ancak, niceliğe verilen önemin aşırı derecede kutsanmasının son dönemin iktidar sahiplerinin ve bu kişilerin uyguladığı politikaların sonucu olduğu da şüphe götürmez bir gerçek. Nitekim hâlihazırda niceliğe dayalı somut problemlerin övünme vesilesi olarak görülüyor olması aslında bu durumun bir kanıtı (BBC News Türkçe, 2021). Yönetenlerin sorumluluğu kadar olmasa da, yönetilenlerin bu günlere gelinmesinde hiç mi payı bulunmuyor sorusunu başta konformist akademisyenler olmak üzere hepimizin sorması gerekiyor.

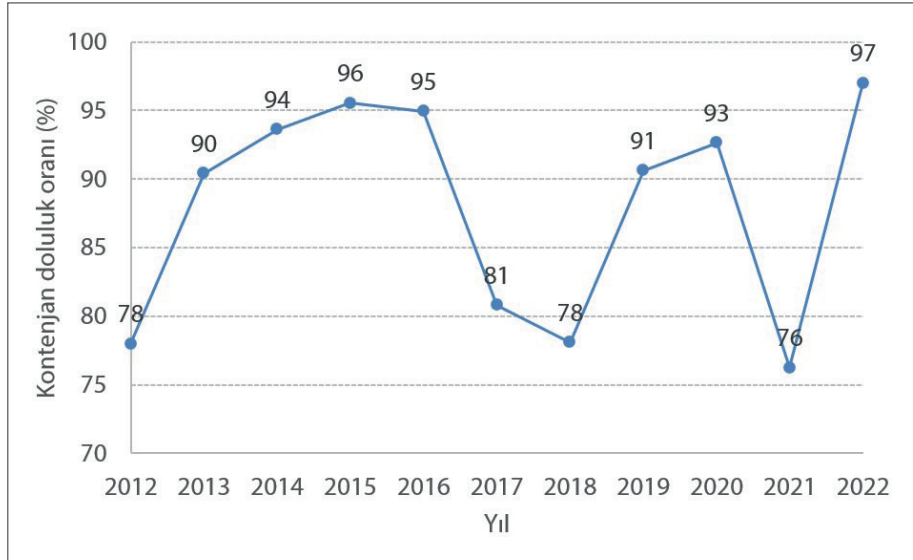
“Her İle Bir Üniversite” de Yetmeyecek Gibi

Kitapta, çeşitli yerlerde üniversite ve üniversiteye bağlı birimlerin açılması konusunda tabandan gelen istekler de yer yer dillendirilmektedir. Örneklerden birisi, Şebinkarahisar Üniversitesi’ni Kurma, Yaşatma ve Yardımlaşma Derneği. Yazarın, ilçedeki her yedi kişiden birinin Giresun Üniversitesi öğrencisi olması ve ilçenin göçle azalan nüfusunu öğrenciyle telafi etmeye çalışmasına ilişkin saptamaları oldukça çarpıcı. Kitabın diğer kısımlarında da dikkat çekilen, yereldeki esnafın -özellikle de dolmuşçuların- öğrencilere olan ilgisi, taşrada üniversite aşkının neden bu derece depreştiğini ortaya koyuyor.

Geçmişte kontenjanların dolmadığı, hatta boş kalan kontenjanların olduğu birimlerin varlığı bilinen bir konudur. Belki de bu nedenle olsa gerek, 11 Şubat 2022 tarihinde alınan bir karar ile 2022 Yükseköğretim Kurumları Sınavından itibaren, ön lisans ve lisans programlarını tercihte 150 ve 180 olan TYT ve AYT baraj puanları uygulaması kaldırılmıştır (YÖK, 2022). Yine de boş kalan kontenjanların önüne geçilememiştir. Karardan sonraki ilk yılda 508.759 olan toplam kontenjanın 494.081'i dolmuştur. Boş kalan kontenjan sayısı 14.678'dir (Hacettepe Üniversitesi Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü, 2022). Şekil 1 aracılığıyla üniversite kontenjanlarına ilişkin yıllar içindeki değişimleri gözlemek mümkündür. Barajın kaldırılması ile birlikte üniversitelerdeki kontenjan doluluk oranlarının %76'dan %97'ye çıkışı dikkat çekicidir. Öte yandan, kontenjan doluluk oranları ile yerleşen sayıları, programa devam eden sayıları gibi başka parametreleri de karıştırmamak gerekir. Yüksek orandaki kontenjan doluluğunun istatistiki olarak tek başına bir anlam ifade etmeyebileceği durumlar söz konusudur. Örneğin, programa yerleşmeyen (kazanıp kayıt yaptırmayan) ya da devam etmeyen öğrencilerin ne düzeyde olduğu kolaylıkla bulunabilen bir veri değildir. Programlardan kaydını sildirenlere ilişkin verilere de atomik düzeyde erişim olanağı bulunmamaktadır. Bu tür verilerin ilgililer tarafından kamuoyu ile paylaşılmasının, yükseköğretim sisteminin iyileştirilmesine yönelik araştırma yapan kişiler açısından değerli olduğu düşünülmektedir.

Şekil 1

Yıllara Göre Kontenjan Doluluk Oranları (2012-2022)

(Kaynak: Hacettepe Üniversitesi Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü, 2022)

Üniversitelerin yaygın şekilde bilinen üç temel işlevinin dışındaki gerekçelerle olmayacak yerlere üniversite birimleri açmanın ülke üzerindeki yıkıcı etkisini ortaya koyan kaynak sayısı hiç de azımsanmayacak düzeydedir (örneğin, Kaynar ve Parlak, 2005; Yalçıntaş ve Akkaya, 2019). Ekonomik ya da politik nedenlerle açılan üniversitelerin katkısının kime olacağı da dikkatli şekilde düşünülmesi gereken konuların başında gelmektedir. Kıt kaynakların dağıtımı konusundaki tercihin, “herkese biraz” şeklinde olduğu görülmektedir. Böyle olunca da dersliği olmayan fakülte, kütüphanesi olmayan üniversite, öğrencisi olmayan bölüm ya da sınıf arkadaşı olmadan üniversite okuyacaklar gibi hiçbir şekilde kabul edilemeyecek örnekler haberlere konu olabilmektedir. İşin en üzücü tarafı ise bu tip haberlerin normalleştirilme çabası içerisinde olunuşuna şahitlik etmek zorunda kalmaktır. Bu durum, ister istemez şunu düşündürmektedir: Acaba, üniversitelerin yerele getirdiği ekonomik canlılığın olumlu etkisi ile başlayıp, bu kadar üniversite olmasa şu kadar kişi üniversiteyi sadece televizyonlardan görecek diye kadar giden argümanların bizleri götürdüğü yer, her ilçeye üniversite ya da yüksekokul yapılması ile son bulur mu?

Sonuç

Güncel Türkçe Sözlükte taşra kavramına ilişkin “bir ülkenin başkenti veya en önemli şehirleri dışındaki yerlerin hepsi” tanımlaması yapılıyor (Türk Dil Kurumu, 2022). Bu tanım çerçevesinde, üniversiteleri taşra üniversitesi olarak niteleyebilmenin yolu bir şekilde “önemli şehirler”i tanımlamaktan geçiyor. Kavramsal olarak bir şehri “önemi olan, mühim, ehemmiyetli” ya da “politik, ekonomik, psikolojik ve askerî açıdan önemi olan, stratejik” (Türk Dil Kurumu, 2022) şeklinde nitelemek de çok kolay olmasa gerek. Ancak, adı tam olarak konulmamış olsa da taşra üniversitesi nitelemesi ile kastedilen üniversite tipi birçok kişi tarafından aynı şekilde anlaşılıyor. Esas sorun, kitap içerisinde adı geçen ve taşra üniversitelerine örnek olarak gösterilen üniversiteler ile hangi şehirde olduğu fark etmeksizin diğer üniversitelerimizin zihinsel ve anlayış yakınsamasındadır. Eğer bu anlayış yakınsaması olumlu yönde olsa idi mutlu olabilirdik. Ancak gidişat oldukça sorunlu...

Kitapta da vurgulandığı üzere, “niceliksel artış daha ziyade nitelikteki problemleri perdelemeye yarıyor” (Tekerek, 2023, s. 394). Bir ölçüde ekonomik parametrelere dayalı olarak gerçekleşen ahlaksız büyümenin üniversitelere de yansımalarını söylemek mümkün. Nicelik odaklı politikalar yoluyla kısa dönemi kurtarmayı amaçlamak (Akçomak, 2018, s. 115-116) politikacıların tercihi olabilir ama biz bunu kabul etmek zorunda mıyız?

Üniversitelerden gelen itiraz seslerinin cılız kalması, belki de yazarın belirttiği gibi "... ülkenin tamamında yükseköğretimin taşralaştığı bir dönemdeyiz" (Tekerek, 2023, s. 395) saptaması ile yakından ilgili olabilir. Tekerek, bu saptamanın yanına akademisyenlerin niteliksizliklerini, lisans ve lisansüstü eğitimin değersizleştirildiğini, üniversitelerin can çekiştiğini de ekliyor. Zaten akademinin değersizleştirilme sürecine ilişkin saptamalar bu kitap dışında da dile getirilen ve endişe duyulan konular arasında yer alıyor (Gözler, 2019). Kişisel gözlemlerim de ister taşrada olsun ister merkezde olsun Türkiye'deki üniversitelerin git gide içinin boşaltıldığına yönelik. Buna yükseköğretim sistemi içerisinde yer alan herkesin/hepimizin az ya da çok etkisinin olduğunu vurgulamak lazım.

Peki, üniversitelere yönelik hiç mi umut yok? Gençliğin olduğu yerde her zaman umut vardır. Önemli olan planlama yapmadan günübürlük alınan kararlara dur diyebilmektir. Sonrasında yapılması gerekenlere yönelik de eli korkak alıştırmamak!... Daha önce başka bir yazının sonunda (Tonta ve Al, 2022) da belirtildiği üzere, üniversitelerimiz yıllardır çatlak bardak misali bir görüntü veriyor olmasına karşın biz ısrarla gittiği yere kadar gitsin diyoruz. Çatlak bardağı kırmanın, sorunu çözme yaklaşımı olmadığı konusundaki yaygın görüş acaba ellerimiz kesilince dikkate alınır mı?

Teşekkür

Bu yazının taslağını okuyan ve önerileriyle katkıda bulunan Dr. Gülten Alır Derbent, Dr. Orçun Madran, Dr. İrem Soydal, Dr. Mustafa Şahiner ve Dr. İpek Şencan'a teşekkür ederim.

Kaynakça

- Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi. (2023a). Tarihçe. <https://www.agri.edu.tr/detail.aspx?id=272&bid=1&tid=7&dil=tr-TR>
- Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi. (2023b). 2020 yılı idare faaliyet raporu. <https://www.agri.edu.tr/upload/stratejigelistirmedairebaskanligi/2020%20YILI%20FAAL%C4%B0YET%20RAPORU.pdf>
- Akçomak, İ.S. (2018). *Ahlaksız büyüme*. Ankara: Efil.
- BBC News Türkçe. (2021, 17 Şubat). İntihalden parayla makale yayınlamaya... Türkiye'de üniversiteler ne durumda? <https://youtu.be/XmzfRyHujkY>

- Barrier J. ve Musselin, C. (2016). Draw me a university: Organizational design processes in university mergers. *The University Under Pressure* (Research in the Sociology of Organizations, Vol. 46) içinde 361-394. Bingley: Emerald Group Publishing Limited.
- Bingöl Üniversitesi. (2023a). Tarihçe. <https://www.bingol.edu.tr/tr/universitemiz/genel/tarihce>
- Bingöl Üniversitesi. (2023b). Sayılarla Bingöl Üniversitesi. <https://www.bingol.edu.tr/tr/universitemiz/genel/sayilarla-bingol-universitesi>
- Bingöl Üniversitesi. (2023c). Öğrenci sayıları. <https://oidb.bingol.edu.tr/dokumanlar/ogrenci-sayilari/>
- Clarivate Analytics. (2023). Web of Science Core Collection. <https://www.webofscience.com/wos/woscc/basic-search>
- Çakın, İ. (1998). Üniversitelerimizin bilgiye erişim ortamları: Genel değerlendirme. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, Cumhuriyetimizin 75. Yılı Özel Sayısı. 37-67. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/616905>
- Giresun Üniversitesi. (2023). Genel bilgiler. <https://www.giresun.edu.tr/tr/page/kurumsal-tarihce/2484>
- Gözler, K. (2019). Akademinin değersizleşmesi üzerine. <https://www.anayasa.gen.tr/degersizlesme.htm>
- Günay, D. ve Günay, A. (2011). 1933'den günümüze Türk yükseköğretiminde niceliksel gelişmeler. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 1(1), 1-22. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1711443>
- Hacettepe Üniversitesi Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü. (2022). ÖSYM Lisans Yerleştirme Sonuçları Analiz Sayfası. <http://yks.ee.hacettepe.edu.tr/>
- Hérubel, J-P.V.M. (2020). The book review landscape in American History: Specialization, segmentation, value, and history journals. *Publishing Research Quarterly*, 36(3), 350-364.
- Kaynar, M.K. ve Parlak, İ. (2005). *Her 'ile bir üniversite: Türkiye'de yüksek öğretim sisteminin çöküşü*. Ankara: Paragraf.
- Kilis 7 Aralık Üniversitesi. (2023a). Kilis 7 Aralık Üniversitesi - Tarihçe https://kilis.edu.tr/icerik.php?menu=alt_sayfa/tarihce

- Kilis 7 Aralık Üniversitesi. (2023b). Mezun bilgi sistemi <https://obs.kilis.edu.tr/oibs/kariyer/login.aspx>
- Lau, T.C.W. (2022). An editorial philosophy of book reviews. *Literature and Medicine*, 40(2), 243-246.
- Lee, A.D., Green, B.N., Johnson, C.D. ve Nyquist, J. (2010). How to write a scholarly book review for publication in a peer-reviewed journal a review of the literature. *The Journal of Chiropractic Education*, 24(1), 57-69.
- Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararname. (2016, 23 Temmuz). *Resmî Gazete*, no. 29779. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2016/07/20160723.pdf>
- Öquist, G. ve Benner, M. (2015). Why are some nations more successful than others in research impact? A comparison between Denmark and Sweden. *Incentives and Performance: Governance of Research Organizations* içinde s. 241-257 (Eds. Isabell M. Welppe, Jutta Wollersheim, Stefanie Ringelhan, Margit Osterloh). Heidelberg: Springer.
- Sezer: Üniversiteler siyaset üstü olmalı. (2003, 25 Eylül). *Hürriyet*. <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/sezer-universiteler-siyaset-ustu-olmali-38499460>
- Tekerek, T. (2023). *Taşra üniversiteleri: AK Parti'nin arka kampüsü*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Tonta, Y. ve Al, U. (2022, 15 Mart). Üniversitelerde rant kollama. *Sarkaç*, <https://sarkac.org/2022/03/universitelerde-rant-kollama/>
- Türk Dil Kurumu. (2022). *Güncel Türkçe Sözlük*. <https://sozluk.gov.tr/>
- Üniversitelerin bölünmesinin nedeni 'aşırı büyüme': (2018, 1 Mayıs). *Anadolu Ajansı*. <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/universitelerin-bolunmesinin-nedeni-asiri-buyume/1132406>
- Vatansever, A. ve Yalçın, M.G. (2015). "Ne ders olsa veririz": *Akademisyenin vasıfsız işçiye dönüşümü*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Yalçıntaş, A. ve Akkaya, B. (2019). Türkiye'de akademik enflasyon: "Her ile bir üniversite politikası" sonrasında Türk yükseköğretim sistemi. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 74(3), 789-810. <https://doi.org/10.33630/ausbf.551330>

- Yalova Üniversitesi. (2023a). Tarihçe. <https://www.yalova.edu.tr/tr/Page/Icerik/tarihce>
- Yalova Üniversitesi. (2023b). Yalova Üniversitesi - kurumsal değerlendirme sistemi. <https://ubs.yalova.edu.tr/BIP/BusinessIntelligence/Home/Index>
- YÖK. (2022). Yükseköğretim Kurulunun Yükseköğretim Kurumları Sınavına (YKS) ilişkin aldığı kararlar: Üniversiteye girişte TYT ve AYT baraj puanı uygulaması kaldırıldı. <https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2022/yok-ten-yks-ye-iliskin-kararlar.aspx>
- YÖK. (2023a). Yükseköğretim bilgi yönetim sistemi. <https://istatistik.yok.gov.tr/>
- YÖK. (2023b). Üniversitelerimiz. <https://www.yok.gov.tr/universiteler/universitelerimiz>
- Yükseköğretim Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun. (2018, 18 Mayıs). *Resmî Gazete*, no. 30425. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/05/20180518.pdf>